

Jordbruksföretagens driftsinriktning 2013

JO0105

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
A Administrativa och legala uppgifter	2
A.1 Ämnesområde.....	2
A.2 Statistikområde.....	2
A.3 SOS-klassificering.....	2
A.4 Statistikansvarig.....	2
A.5 Statistikproducent.....	3
A.6 Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8 Gallringsföreskrifter	3
A.9 EU-reglering	3
A.10 Syfte och historik.....	3
A.11 Statistik användning.....	3
A.12 Uppläggning och genomförande.....	4
A.13 Internationell rapportering	4
A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B Kvalitetsdeklaration	4
B.0 Inledning	4
B.1 Innehåll	4
1.1 Statistiska målstorheter	4
1.1.1 Objekt och population	4
1.1.2 Variabler	5
1.1.3 Statistiska mått	5
1.1.4 Redovisningsgrupper	5
1.1.5 Referenstider	5
1.2. Fullständighet	5
B.2 Tillförlitlighet.....	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	6
2.2.3 Mätning	6

2.2.4	Svarsbortfall	6
2.2.5	Bearbetning	6
2.2.6	Modellantaganden	6
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	7
B.3	<i>Aktualitet</i>	7
3.1	Frekvens	7
3.2	Framställningstid	7
3.3	Punktlighet	7
B.4	<i>Jämförbarhet och sam anv ändbarhet</i>	7
4.1	Jämförbarhet över tiden	7
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	8
4.3	Sam anv ändbarhet med annan statistik	8
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	8
5.1	Spridningsformer	8
5.2	Presentation	8
5.3	Dokumentation	8
5.4	Tillgång till primärmaterial	8
5.5	Upplysningstjänster	9

A Administrativa och legala uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Jord- och skogsbruk, fiske

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Jordbrukets struktur

A.3 SOS-klassificering

Sveriges officiella statistik (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100). www.scb.se/sos

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Jordbruksverket
Postadress: 551 82 Jönköping
Besöksadress: Vallgatan 8
Kontaktperson: Ann-Marie Karlsson
Telefon: 036 – 15 59 33
Telefax: 036 – 34 01 96
E-post: Fornamn.efternamn@jordbruksverket.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation:	Jordbruksverket
Postadress:	551 82 Jönköping
Besöksadress:	Vallgatan 8
Kontaktperson:	Daniel Persson
Telefon:	036 – 15 50 39
Telefax:	036 – 34 01 96
E-post:	Fornamn.efternamn@jordbruksverket.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99), förordningen SFS 2001:100 och Jordbruksverkets föreskrifter om statistisk undersökning avseende strukturen i jordbruket SJVFS 2013:4.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Uppgifter som härrör sig från enkätundersökningar gallras efter 10 år.

A.9 EU-reglering

Denna statistik baseras på en undersökning som regleras av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1166/2008 av den 19 november 2008 om undersökningar om jordbrukets struktur och en undersökning om produktions-metoder inom jordbruket samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 571/88.

A.10 Syfte och historik

Sedan lång tid tillbaka genomförs i Sverige varje år statistiska undersökningar för att redovisa jordbrukets struktur i juni månad. Undersökningarnas omfattning varierar. Vissa år berörs samtliga jordbruksföretag av undersökningarna medan enbart ett urval av jordbruksföretag berörs andra år. Uppgifterna som samlas in ställs årligen samman i Lantbruksregistret, (LBR). En del av denna redovisning har bestått i att statistiskt belysa antalet företag efter driftsinriktning. Redovisningen baseras på uppgifter i LBR.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används av EU-kommissionen som underlag för bedömningar av effekten av den förda jordbrukspolitiken samt för analyser och utredningar. I Sverige används statistiken bl.a. av branschorganisationer, enskilda företag och Jordbruksverket som underlag för kalkyler, prognoser och utredningar.

A.12 Uppläggnings och genomförande

Statistiken bygger på uppgifter i Lantbruksregistret 2013 (LBR) som omfattar samtliga jordbruksföretag i landet. LBR baseras på en postenkätundersökning i juni 2013 till samtliga jordbruksföretag samt på bearbetningar av Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd (ARARAT) och centrala djurdatabasen (CDB). Postenkätundersökningen var en del i den undersökning av jordbrukets struktur som genomfördes i samtliga EU:s medlemsstater enligt förordning 1166/2008 (se avsnitt A.9 ovan).

A.13 Internationell rapportering

-

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Det finns inga planer på att ändra undersökningsinnehållet beträffande de variabler som ligger till grund för denna statistik i kommande undersökningar.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Denna statistik redovisar antalet företag efter i första hand driftsinriktning och standardiserat arbetsbehov i juni 2013. Klassificeringen av jordbruksföretag efter driftsinriktning baseras på uppgifter i LBR (se punkt A.12) samt på antaganden om arbetsbehov inom olika driftsgrenar, såsom odling av olika grödor, mjölkproduktion och olika typer av djurhållning. Det antagna arbetsbehovet är differentierat efter arealstorlek, djurantal etc.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

De statistiska målstorheterna är:

- antal jordbruksföretag i juni 2013 samt
- standardiserat arbetsbehov vid jordbruksföretag i juni 2013.

1.1.1 Objekt och population

Med *jordbruksföretag* avses en inom jordbruk, husdjursskötsel eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning. Med *företagare* avses den person som juridiskt och ekonomiskt svarar för verksamheten på jordbruksföretaget.

Enligt den tidigare gällande EU-förordningen (se avsnitt A.9) kunde Sverige använda den sedan länge använda populationsavgränsningen som gällt för LBR även i de EU-reglerade strukturundersökningarna. I och med ikraftträdandet av EU:s förordning 1166/2008 förändrades målpopulationen för undersökningarna fr.o.m år 2010. Detta föranledde även ett beslut om att ändra målpopulationen för LBR (se även avsnittet 4.1, jämförbarhet över tiden).

Målpopulationen för LBR och strukturundersökningarna utgörs av de jordbruksföretag som i juni 2013 uppfyllde något av följande kriterier:

- brukade sammanlagt mer än 2,0 hektar åkermark,
- brukade sammanlagt minst 5 hektar jordbruksmark,
- bedrev yrkesmässig trädgårdsodling omfattande minst 2 500 kvm frilandsareal,
- bedrev trädgårdsodling omfattande minst 200 kvm växthusyta,
- ägde en djurbesättning som någon gång från och med den 1 januari 2013 till och med den 5 juni 2010 omfattade
 - minst 10 nötkreatur, eller
 - minst 10 suggor, eller
 - minst 50 svin, eller
 - minst 20 får, eller
 - minst 1 000 fjäderfä.

1.1.2 Variabler

De variabler som redovisas är

- antal jordbruksföretag och
- standardiserat arbetsbehov.

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av totaler.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Antalet jordbruksföretag och standardiserad arbetstid redovisas efter följande indelningar:

- driftsinriktning (huvudtyperna är växtodling, husdjurskötsel, blandat jordbruk och småbruk men även mer detaljerad indelning förekommer)
- standardiserat arbetsbehov i jordbruket (– 399 h, 400 – 799 h, 800 – 1 599 h, 1 600 – 2 399 h, 2 400 – 3 199 h, 3 200 – 3 999 h, 4 000 – 5 599 samt mer än 5 599 h)
- åkerareal samt jordbruksmark (– 2,0 ha, 2,1 – 5,0 ha, 5,1 – 10,0 ha, 10,1 – 20,0 ha, 20,1 – 30,0 ha, 30,1 – 50,0 ha, 50,1 – 100,0 ha, 100,1 ha –)
- region (indelning efter län och produktionsområde).

1.1.5 Referentstider

Uppgifterna avser den 5 juni 2013.

1.2. Fullständighet

-

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

I denna statistik förekommer täckningsfel, bortfallsfel, mätfel, bearbetningsfel och modellfel. Endast modellfelen bedöms kunna ha en inverkan på statistikens tillförlitlighet som inte är obetydlig.

2.2 Osäkerhetskällor

-

2.2.1 Urval

Urvalsfel förekommer inte eftersom denna statistik baseras på uppgifter från samtliga jordbruksföretag i populationen.

2.2.2 Ramtäckning

Övertäckning förekommer inte, medan undertäckning förekommer om uppdateringen av jordbruksföretag i rampopulationen inte har blivit komplett. Rampopulationen utgörs av lantbruksregistret (LBR). Ramen för 2013 års undersökning består av LBR 2012 kompletterat med information från framför allt de båda administrativa registren ”Jordbruksverkets register över arealbaserade stöd” (ARARAT) och ”Centrala djurdatabasen” (CDB). Andra källor som har använts för uppdatering av rampopulationen är t.ex. resultat från mellanliggande statistiska undersökningar samt Jordbruksverkets register över produktionsplatser för djur.

2.2.3 Mätning

Mätfel förekommer i den grad uppgifterna i de använda registren eller uppgifterna i enkätundersökningens svarsblanketter är felaktiga. I enkätundersökningen görs kontroller dels av inlästa värden genom verifiering, dels i efterhand av avvikelser från förväntade värden. Arealuppgifter i jordbrukarnas ansökningar om arealbaserade stöd kontrolleras årligen genom administrativa kontroller och kontroller i fält. När det gäller Centrala djurdatabasen (CDB) så genomförs både administrativa kontroller och kontroller i fält kontinuerligt.

2.2.4 Svartsbortfall

Svartsbortfallet i enkätundersökningen var cirka 3 %. Resultaten har dock korrigerats för detta.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel kan förekomma men bedöms inte påverka resultaten i stort. Dock kan större fel förekomma på enskilda företag.

2.2.6 Modellantaganden

Till grund för indelningen av jordbruksföretagen i driftsinriktningar ligger uppskattningar av standardiserat arbetsbehov för olika driftsgrenar vid enskilda företag. Dessa uppskattningar baseras på grödarealer och husdjursantal vid företagen. Det antagna arbetsbehovet per hektar respektive djur är normalt, som baseras på uppskattade genomsnittliga förhållanden beträffande t.ex. maskinell utrustning och arrondering. Det tar inte hänsyn till att enskilda företag kan ha en mycket liten maskinpark eller vara mycket ogynnsamt arronderade.

För att ta hänsyn till att arbetsbehovet i jordbruket förändras över tid, t.ex. genom att mer effektiva maskiner börjar användas, revideras beräkningsme-

toderna för typologi och standardtimmar med jämna mellanrum. År 2013 är ett år då beräkningsmetoderna för typologin och standardtimmar har reviderats. På grund av detta redovisas alla uppgifter för 2013 med både den tidigare beräkningsmetoden och den nya beräkningsmetoden. Detta för att jämförelser ska kunna göras.

Modellfel förekommer i den grad antagandena om standardiserat arbetsbehov är felaktiga.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

-

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningar om antalet företag och företagare kommer närmast att göras avseende år 2016.

3.2 Framställningstid

Tio månader.

3.3 Punktlighet

Publiceringen sker enligt publiceringsplan.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

För att ta hänsyn till att arbetsbehovet i jordbruket förändras över tid, t.ex. genom att mer effektiva maskiner börjar användas, revideras beräkningsmetoderna för typologi och standardtimmar med jämna mellanrum. År 2013 är ett år då beräkningsmetoderna för typologin och standardtimmar har reviderats. På grund av detta redovisas alla uppgifter för 2013 med både den tidigare beräkningsmetoden och den nya beräkningsmetoden. Detta för att jämförelser ska kunna göras.

Fr.o.m. år 2010 har definitionen för vilka företag som ingår i LBR ändrats. Detta för att ta hänsyn till EU:s avgränsningar, som inte fullt ut stämmer överens med de svenska. Fr.o.m. 2010 är därför LBR:s avgränsningar en sammanslagning av de gamla svenska avgränsningarna i LBR samt EU:s avgränsningar. Detta gör att uppgifterna för år 2010 inte är fullt jämförbara med föregående års siffror. På grund av detta har det i alla tabeller lagts in värden för Riket som överensstämmer med den tidigare, svenska definitionen av LBR.

Den största skillnaden mellan den gamla svenska definitionen av LBR och EU:s avgränsningar härrör sig till arealer. Medan man i de gamla, svenska avgränsningarna hade en gräns på mer än 2,0 hektar åkermark har man i EU:s avgränsningar en gräns på minst 5,0 hektar jordbruksmark. I LBR 2010 och framåt används därför en avgränsning på mer än 2,0 hektar åkermark eller minst 5,0 hektar jordbruksmark.

Företagsbegreppet i LBR och IACS skiljer sig åt. Med ett jordbruksföretag i LBR avses en inom jordbruk, husdjursskötsel eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning. IACS består i sin tur av personer/företag som ansökt om arealbaserade stöd.

I samband med EU:s senaste jordbruksreform, som genomfördes i Sverige år 2005, ökade antalet ansökningar om arealbaserade stöd kraftigt. En stor del av de nya ansökningarna kom från jordbrukare som tidigare inte ansökt om stöd och därmed inte funnits med i registret över de arealbaserade stöden. En stor del av dessa jordbrukare kunde inte heller hänföras till ett befintligt företag i LBR.

I de fall en jordbrukare som ansökt om arealbaserat stöd inte kan hänföras till ett befintligt företag i LBR skapas ett nytt företag. Det ökade antalet ansökningar om arealbaserade stöd 2005 ledde därför till att antalet företag med mer än 2 hektar åkermark 2005 blev cirka 8 000 eller 12 % fler än 2003. Effekten på arealen åkermark var däremot liten. Ökningen av antalet företag i jordbruksstatistiken 2005 jämfört med tidigare år innebär inte med säkerhet att den faktiska strukturen i jordbruket förändrats på motsvarande sätt.

En översyn av typologin gjordes år 2000 (även uppgifter för år 1999 beräknades enligt reviderade arbetsbehov) vilket försämrade jämförbarheten bakåt i tiden. Se JO 35 SM 0101.

För år 2000 och tidigare ingick inte trädgårdsföretag som hade under 2,0 hektar åkermark.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

-

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Strukturundersökningen genomförs på likartat sätt i samtliga EU-länder, varför de svenska resultaten är jämförbara med motsvarande resultat från övriga EU-länder.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken presenteras i Statistiska meddelanden, JO 35 SM 1401, på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se under avdelningen ”Statistik” samt på SCB:s webbplats www.scb.se under Jord- och skogsbruk, fiske. Vissa statistikuppgifter redovisas också i Jordbruksstatistisk årsbok.

5.2 Presentation

Presentation sker i form av tabeller, diagram och textkommentarer.

5.3 Dokumentation

Denna produktbeskrivning utgör dokumentation över undersökningen.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB kan på beställning utföra specialbearbetningar av materialet.

5.5 Upplysningstjänster

Frågor om undersökningen besvaras av Daniel Persson på Jordbruksverket, telefon 036-15 50 39. Frågor kan även sändas till e-postadressen statistik@jordbruksverket.se